

1. La velocitat màxima d'un MHS és 24 cm/s i l'amplitud de 4 cm. Escriu l'equació de l'elongació si el moviment comença quan $x = -2$ cm i amb velocitat positiva..

L'equació de la posició és: $x = A \sin(\omega t + \varphi)$ derivant, tindrem la velocitat: $v = \omega A \cos(\omega t + \varphi)$

I ja veiem que la velocitat màxima serà quan $\cos(\omega t + \varphi) = 1$ i per tant, la velocitat màxima serà: $v_{\max} = \omega A$

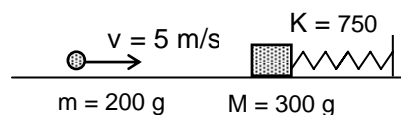
Ja podem calcular la pulsació o freqüència angular: $\omega = \frac{v_{\max}}{A} = \frac{24}{4} = 6 \text{ s}^{-1}$.

Per trobar la fase inicial φ ens fixarem que el problema diu que, quan $t = 0$, $x = -2$ cm i que l'amplitud és $A = 4$ cm.

Substituïm això a l'equació: $-2 = 4 \sin \varphi \rightarrow \sin \varphi = -\frac{1}{2} \rightarrow \left| \begin{array}{l} \varphi = 210^\circ = \frac{7\pi}{6} \\ \varphi = 330^\circ = \frac{11\pi}{6} \end{array} \right.$ Hem trobat dues solucions.

En aquest instant inicial ($t = 0$), la velocitat és: $v = \omega A \cos \varphi$ i com que el problema diu que és positiva, llavors $\cos \varphi > 0$, per tant, de les dues solucions triarem: $\varphi = \frac{11\pi}{6}$ que és l'angle que té el cosinus positiu. L'equació és: $x = 4 \sin(6t + \frac{11\pi}{6})$ en cm i s

2. Mira la figura. És un xoc elàstic. Després del xoc el cos M, que inicialment estava en repòs, fa un MHS perquè està unit a una molla. No hi ha fregament amb el terra. Calcula:

- a) La velocitat del cos M després del xoc.
- b) El període de vibració del cos M i l'energia total en aquest MHS.
- c) L'equació del MHS.

a) Per resoldre el xoc elàstic tenim dues equacions:

$$\begin{aligned} mv + MV &= mv' + MV' \\ v + v' &= V + V' \end{aligned}$$

Aplicades al nostre cas: $\left| \begin{array}{l} 0,2 \cdot 5 + 0 = 0,2v' + 0,3V' \\ 5 + v' = 0 + V' \end{array} \right. \rightarrow \begin{array}{l} 2v' + 3V' = 10 \\ v' = V' - 5 \end{array} \rightarrow 2(V' - 5) + 3V' = 10 \rightarrow V' = 4 \text{ m/s}$

b) Ara tenim un cos de massa $m = 0,3$ kg que fa un MHS perquè està unit a una molla. La fórmula del període és:

$$T = 2\pi \sqrt{\frac{m}{K}}$$

Aquí serà: $T = 2\pi \sqrt{\frac{m}{K}} = 2\pi \sqrt{\frac{0,3}{750}} = 0,1257 \text{ s}$

Fixem-nos que la velocitat trobada és la màxima del MHS que farà el cos i que el moviment comença, d'acord amb el dibuix, quan $x = 0$. També hi veiem que la velocitat inicial és positiva. Llavors la fase inicial és: $\varphi = 0$.

L'energia cinètica quan $x = 0$ és igual a la total perquè la molla en aquest instant no està ni allargada ni comprimida i l'energia potencial és zero:

$$U = U_c = \frac{1}{2}mv^2 = \frac{1}{2} \cdot 0,3 \cdot 4^2 = 2,4 \text{ J}$$

c) La fórmula de la constant d'elasticitat és: $K = m\omega^2$ Ja podem calcular ω : $\omega = \sqrt{\frac{K}{m}} = \sqrt{\frac{750}{0,3}} = 50 \text{ s}^{-1}$

o també la podríem calcular amb el període: $\omega = \frac{2\pi}{T} = \frac{2\pi}{0,1257} = 50 \text{ s}^{-1}$

La velocitat màxima és: $v_{\max} = \omega A$ i l'amplitud: $A = \frac{v_{\max}}{\omega} = \frac{4}{50} = 0,08 \text{ m} = 8 \text{ cm}$

Ja podem escriure l'equació de l'elongació: $x = A \sin(\omega t + \varphi) \rightarrow x = 8 \sin 50t$ en cm i s

3. Una ona té una equació: $y = 4 \sin \pi \left(\frac{x}{2} + 3t \right)$ en cm i s. Calcula:

- Període, freqüència, longitud d'ona i velocitat de propagació.
- Considera un punt del medi a 10 cm del focus i compara el seu estat de vibració amb el focus.
- Calcula la velocitat de vibració del punt anterior a l'instant $t = 1,2$ s.

a) L'equació general d'una ona harmònica és:

$$y = A \sin(\omega t \pm kx)$$

L'equació que ens han donat l'escriurem així: $y = 4 \sin(3\pi + \frac{\pi}{2}x)$ per poder-la comparar amb la de sobre.

Llavors tenim: $\omega = 3\pi \text{ s}^{-1}$ i $k = \frac{\pi}{2} \text{ m}^{-1}$ i com que $\omega = \frac{2\pi}{T}$ i $k = \frac{2\pi}{\lambda}$

Ja podem calcular el període i la freqüència: $T = \frac{2\pi}{\omega} = \frac{2\pi}{3\pi} = \frac{2}{3} = 0,667 \text{ s}$ i $f = \frac{1}{T} = \frac{1}{2/3} = \frac{3}{2} = 1,5 \text{ Hz}$

i la longitud d'ona: $\lambda = \frac{2\pi}{K} = \frac{2\pi}{\pi/2} = 4 \text{ cm}$ i la velocitat de propagació: $c = \lambda f \rightarrow c = \lambda f = 4 \cdot 1,5 = 6 \text{ m/s}$

b) Hem de veure la distància $x = 10 \text{ cm}$ quantes semilongituds d'ona conté. És a dir, a la fórmula:

$$x = \alpha \frac{\lambda}{2}$$

si $\alpha =$ parell o zero, el punt vibra en fase amb el focus, si $\alpha =$ imparell, vibra en oposició de fase. Aquí tenim:

$$\alpha = \frac{x}{\lambda/2} = \frac{10}{4/2} = 5 \rightarrow \text{imparell} \rightarrow \text{el punt vibra en oposició de fase amb el focus.}$$

c) Per trobar la velocitat de vibració del punt, cal derivar l'equació d'ona:

$$v = \frac{dy}{dt} = \frac{d}{dt} 4 \sin(3\pi t + \frac{\pi}{2}x) = 12\pi \cos(3\pi t + \frac{\pi}{2}x)$$

$$= 12\pi \cos(3\pi \cdot 1,2 + \frac{\pi}{2} \cdot 10) = 12\pi \cos(3,6\pi + 5\pi) = 12\pi \cos(0,6\pi + 8\pi) = 12\pi \cos 0,6\pi = -11'65 \text{ cm/s}$$

4. El focus d'una ona sonora vibra amb un MHS d'equació: $y = A \sin 800\pi t$ en cm i s. La velocitat de propagació és $c = 340 \text{ m/s}$. Escriu l'equació d'ona.

Comparant l'equació que ens han donat amb l'equació general del MHS:

$$y = A \sin(\omega t + \varphi)$$

veiem que $\omega = 800\pi \text{ cm/s}$ i $\varphi = 0$

Calculem la freqüència: $f = \frac{\omega}{2\pi} \rightarrow f = \frac{800\pi}{2\pi} = 400 \text{ Hz}$

i, amb la fórmula $c = \lambda f$ calcularem la longitud d'ona: $\lambda = \frac{c}{f} = \frac{340}{400} = 0,85 \text{ m}$

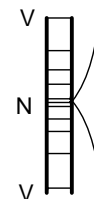
Ara ja podem trobar la constant k o nombre d'ona:

$$k = \frac{2\pi}{\lambda} \rightarrow k = \frac{2\pi}{0,85} = \frac{2\pi}{85} \text{ cm}^{-1}$$

i escriure l'equació d'ona que ens demanen: $y = A \sin(800\pi t - \frac{2\pi}{85}x)$ en cm i seg

5. Un tub obert sona amb la seva freqüència fonamental $f = 440$ Hz. Calcula la longitud del tub si la velocitat de propagació del so és de 336 m/s.

Amb la fórmula $c = \lambda f$ calculem la longitud d'ona: $\lambda = \frac{c}{f} = \frac{336}{440} = 0,76 \text{ m} = 76 \text{ cm}$

Sabem que la freqüència fonamental en els tubs oberts suposa un node al mig i un ventre a cada extrem.

Com que la distància entre node N i ventre V, sempre és: $NV = \frac{\lambda}{4}$ podem escriure que la longitud del tub és:

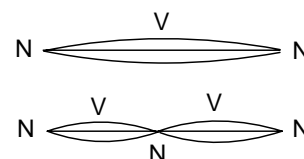
$$l = 2 \frac{\lambda}{4} = \frac{\lambda}{2} = \frac{76}{2} = 38 \text{ cm}$$

6. Fem vibrar una corda fixa per tots dos caps. Té una tensió $F = 800$ N, una longitud $l = 80$ cm i una massa de 16 g. Calcula la freqüència fonamental i la del primer harmònic.

Podem calcular la velocitat de propagació de les ones per la corda:

$$c = \sqrt{\frac{800}{0,016/0,8}} = 200 \text{ m/s}$$

$$c = \sqrt{\frac{F}{m/l}}$$

La freqüència fonamental té només un fus. De node a node hi ha sempre una distància

$$NN = \frac{\lambda}{2}$$

per tant, podem escriure:

$$\lambda = 2NN = 2l = 2 \cdot 0,8 = 1,6 \text{ m} \text{ i la freqüència: } f = \frac{c}{\lambda} = \frac{200}{1,6} = 125 \text{ Hz}$$

En el primer harmònic hi ha dos fusos i ja es veu que la longitud del fil és una longitud d'ona λ : $l = 2 \frac{\lambda}{2} = \lambda$

$$\lambda = 2NN = l = 80 \text{ cm} \text{ i la freqüència: } f = \frac{c}{\lambda} = \frac{200}{0,8} = 250 \text{ Hz}$$

7. Tenim un cos de massa $m = 20$ g penjat en una molla. Ara l'estirem un tros avall i es posa a oscil·lar amb una energia $U = 0,0064$ J i un període $T = \pi/10$ segons. Calcula:

a) La constant de la molla i l'amplitud de vibració.

b) Escriu l'equació de l'elongació i calcula la velocitat quan el cos passa per la posició d'equilibri.

a) Amb el període T podem calcular la pulsació o freqüència angular ω .

$$\omega = \frac{2\pi}{T} \rightarrow \omega = \frac{2\pi}{T} = \frac{2\pi}{\pi/10} = 20 \text{ s}^{-1}$$

La constant de recuperació de la molla és:

$$k = m\omega^2 \rightarrow k = m\omega^2 = 0,02 \cdot 20^2 = 8 \text{ N/m}$$

L'energia d'un cos que fa un MHS és:

$$U = \frac{1}{2}kA^2 \rightarrow A = \sqrt{\frac{2U}{k}} = \sqrt{\frac{2 \cdot 0,0064}{8}} = 0,04 \text{ m} = 4 \text{ cm}$$

b) L'equació de l'elongació és:

$$y = A \sin(\omega t + \varphi) \rightarrow y = A \sin(\omega t + \varphi) = 4 \sin(20 + \frac{3\pi}{2}) \text{ en cm i seg}$$

L'angle de fase inicial el calculem tenint present que quan $t = 0 \rightarrow x = -A$.

$$\text{Tindrem: } -A = A \sin(\omega \cdot 0 + \varphi) \rightarrow \sin \varphi = -1 \rightarrow \varphi = 270^\circ = \frac{3\pi}{2}$$

La velocitat en funció de la posició és:

$$v = \omega \sqrt{A^2 - x^2} \text{ i com que } x = 0 \rightarrow v = \omega A = 20 \cdot 0,04 = 0,8 \text{ m/s}$$